

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV KONŠTATUJE PORUŠENIE PRÁV OSOBY DRŽANEJ BRATISLAVSKOU POLÍCIOU BEZ RIADNEJ EVIDENCIE VYŠE 12 HODÍN

Nedostatky v policajných záznamoch o použití donucovacích prostriedkov či umiestňovanie osoby v určených priestoroch zakladajú porušenie práva podávateľa na osobnú slobodu. Polícia sľúbila nápravu.

Bratislava 21. februára 2023

Verejný ochranca práv koncom decembra 2022 konštatoval porušenie práv osoby, ktorá sa v roku 2019 obrátila na jeho predchodkyňu, pani profesorku Máriu Patakyovú. Osoba bola políciou obmedzená na slobode dňa 2. decembra 2015 v podvečer a až dňa 6. decembra 2015 bola prijatá do výkonu súdnej väzby v Bratislave. Osoba v podaní uvádzala, že bola umiestnená na Policajnom útvere Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V, avšak nie v cele policajného zaistenia, ale vo vyhradenom (určenom) priestore. Osoba v podaní uvádzala, že mala byť v určenom priestore umiestnená dva dni, že bola podrobená vyšetreniu röntgenom a malo jej byť podané prehľadadlo proti jej vôli kvôli existencii podozrenia, že skonzumovala drogy. Okrem toho jej mali, podľa slov podávateľa, policajti zatláčať oči, použiť slzný sprej či vyštiepiť zuby.

V danom prípade polícia nepoprela použitie donucovacieho prostriedku, avšak odmietla rozsah zranení, ktorý osoba uvádzala v podaní. Polícia pripustila, že pri predvádzaní došlo k zraneniam ako tržná rana na čele, odreniny na oboch lakťoch a odrenina na ľavom kolene, a že podozrievala osobu z prehltnutia vrečka pervitínu. Z lekárskej správy vyplynulo, že žiadne cudzie teleso sa v tele osoby nenašlo.

Verejný ochranca práv preskúmal všetky úradné záznamy a žiadal od polície bližšie vysvetlenia. Bolo zistené, že počas vykonávania služobného zákroku sa mala osoba brániť. Po vykonaní služobného zákroku bola vyžiadaná hliadka pohotovostnej motorizovanej jednotky odboru poriadkovej polície Krajského riaditeľstva policajného zboru Bratislava, s cieľom eskortovať osobu na policajnú stanicu, pretože hrozilo, že by sa počas predvádžania mohla osoba pokúsiť o útek, alebo sa iným spôsobom brániť predvedeniu. V danej súvislosti verejný ochranca práv zistil, že ***„pred príchodom hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky, boli donucovacie prostriedky použité primerane k aktívnemu odporu, ktorý osoba kládla (pokus o útek), čomu nasvedčovali povrchové zranenia spôsobené použitými donucovacími prostriedkami. Po príchode hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky však boli voči osobe opätovne použité hmaty, chvaty, údery, kopy sebaobrany, a tiež hrozba zbraňou, napriek tomu, že táto bola v čase príchodu hliadky už spútaná.“***

Verejný ochranca práv v prípade konštatoval nedostatky v úradnom zaznamenaní aktívneho odporu, ktorý podávateľ kládol po príchode hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky, pretože v úradnom zázname absentuje popis kladeného aktívneho odporu, ktorý by odôvodňoval ďalšie použitie donucovacích prostriedkov, vrátane hrozby zbraňou. Jednoduché konštatovanie, že podávateľ kládol aktívny odpor bez popisu v čom mal aktívny odpor spočívať, nie je možné považovať za dostačujúce.

Nepodarilo sa preukázať rozsah zranení spôsobených policajným zákrokom tak, ako to uvádzal podávateľ. Verejný ochranca práv JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M. (Tübingen) pre tento prípad uvádza, že: „**Ak je osoba v moci štátu a naviac v moci jeho ozbrojenej zložky, znáša štát dôkazné bremeno o tom kedy, kde, prečo, dokedy a ako bola osoba obmedzená na slobode. Štát musí vedieť vydokladovať každú minútu zo života zaistenej osoby. V predmetom prípade polícia nevedela doložiť kde sa osoba nachádzala vyše 12 hodín. Je zjavné, že nebola v cele policajného zaistenia, ale bola v tzv. vyhradených priestoroch. Vyhradené priestory nie sú riadne vybavené a nespĺňajú podmienky, ktoré si stanovil ešte dávnejšie samotný Policajný zbor. Aj z tohto dôvodu som konštatoval, že došlo k**

- 1. porušení práva podávateľa na osobnú slobodu v zmysle čl. 5 Európskeho dohovoru o ľudských právach a v zmysle čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky,**
- 2. porušení zákazu osobu mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu v zmysle čl. 3 Európskeho dohovoru o ľudských právach a v zmysle čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“.**

Policajný zbor na základe navrhnutých opatrení zo strany verejného ochrancu práv tieto opatrenia akceptoval a prisľúbil, že

- pri potrebe umiestnenia osoby do určeného priestoru na útvare Policajného zboru **vyvinie snahu na prioritné umiestnenie osoby** do cely policajného zaistenia a iba v prípade, že by bolo umiestnenie osoby do cely policajného zaistenia neefektívne, osobu v krajnom prípade umiestni do určeného priestoru,
- **nebude** umiestňovať osobu do určeného priestoru počas noci,
- v súvislosti s používaním donucovacích prostriedkov bude v zázname uvádzať **časové rozpätie** (začiatok aj koniec) použitia donucovacích prostriedkov,
- v prípade, že osoba kladie pri služobnom zákroku **aktívny odpor**, **opíše v čom aktívny odpor spočíval**,
- v prípade, ak je osoba počas obmedzenia osobnej slobody **spútaná**, v zázname opíše **zrejmý individuálny dôvod**, pre ktorý došlo k spútaní osoby, **celkový čas** po ktorý bola spútaná a či táto potreba spútania bola **priebežne hodnotená**.

Súvisiaca tlačová správa: <https://vop.gov.sk/dbame-na-dodrzivanie-prav-obyvatelov-aj-vecer/>